

VERENIGING MILIEUBELANGEN te Heerjansdam (VMBH)

Correspondentieadres:

Jhr. van Tets van Goudriaanlaan 14
2995 BT Heerjansdam

info@vmbheerjansdam.nl

Giro: nr. 4434180 t.n.v. VMBH

Ingeschreven in het verenigingsregister KvK-Rotterdam onder nr.
40321654

www.vmbheerjansdam.nl

In deze nieuwsbrief

Onder andere:

- **Algemene ledenvergadering op 12 november 2007**
- **Waakzaam op de open ruimte**
- **Laatste nieuws van de puinbreker**
- **Waalpadnieuws**
- **Waar laten we onze batterijen?**
- **Landelijke natuurwerkdag 3 november**
- **Voortbestaan VMBH**

Elke Heerjansdammer is welkom op maandag 12 november, van 19.30 - 21.30 uur in gebouw De Hummel, Sportlaan 6, te Heerjansdam. *(Alleen leden hebben stemrecht !)*

- Thema: **sterrenlezing**

Zijn er nog sterren te zien ondanks de lichtvervuiling.

Met sprekers van Dordtse weer- en sterrenkunde vereniging

Christiaan Huygens

Sterren stralen aan de hemel

De nacht van 27 oktober was de nacht van de nacht. De bedoeling was naast het organiseren van uiteenlopende activiteiten vooral ook de veelal overbodige en overdadige verlichting eenmalig uit te doen zodat de Nederlanders weer een nacht konden meemaken zoals die eigenlijk behoort te zijn. In de voorbereiding van de jaarlijkse bijeenkomst van de VMBH was ook al gekozen voor benadrukking van de ons omringende lichtvervuiling.

Onze insteek was het bekijken, en creatief benaderen van de sterrenhemel. Dit werd bij de scholen onder de aandacht gebracht middels een uitnodiging tot presentatie van de werkstukjes van de scholieren die gemaakt waren met als opdracht "iets uit te beelden wat te maken had met de sterrenwereld in het algemeen". We hopen u op 12 november te ontmoeten in de Hummel. Daar is niet alleen het werk van de leerlingen te bewonderen maar is er ook een uitleg door mensen van de astronomievereniging "Christiaan Huygens" en bij helder weer is het zelfs mogelijk onder deskundige begeleiding een kijkje te nemen door geavanceerde kijkers die bij de Hummel zullen worden opgesteld. Is het die avond niet helder dan zal dmv een uitleg over de sterrenkijkers en de inspanningen en uitstapjes van de vereniging u toch één en ander helder gemaakt worden over deze hobby die het daglicht maar slecht kan verdragen.

Voor de scholieren die een ster blijken te zijn in het creatief uitbeelden van dit onderwerp zijn een aantal prijzen ter beschikking gesteld door de vereniging. De bekendmaking en prijsuitreiking zal ook op 12 november 's avonds plaatsvinden.

Waakzaam op de open ruimte

Enkele van onze leden zijn vertegenwoordigd in het Milieuplatform van de Gem. Zwijndrecht.

Zij geven advies en ongevraagd advies aan de gemeente. Afgelopen jaar zijn de plannen voor de regie op de ruimte behandeld .o.a. Groenstructuurplan en Structuurvisie Heerjansdam.

In deze periode wordt dit behandeld in de gemeenteraad. Tevens zijn wij vertegenwoordigd in de commissie Ruimtelijke Zaken bij de Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtsewaard hier waken wij over mogelijke bouw invloeden, in onze mooie damse polder met zijn spruiten en paarden. Nieuw is de inrichting Develbos 2, op dit moment volop in beweging, met de waterberging en de uitdieping van het laatste stukje rivier de Devel

Helaas komt er nog geen parkeerplaats in dit Bos. Dit wordt pas in een latere fase aanlegt.

Kortom onze leden zijn bij de betreffende instanties aanwezig en waken voor U.

De Puinbreker.

De vereniging voert al meer dan 5 jaar strijd om te voorkomen dat op Gors-Zuid door Monshouwer een puinbrekerinstallatie wordt gebouwd met onvoldoende milieumaatregelen.

Wij menen dat de Provincie in haar milieuvergunning te lichte voorwaarden stelt en we proberen via de Raad van State dit te bestrijden.

Ook de laatste revisie van de vergunning is wederom door de Raad van State vernietigd en tegen de nu voorliggende revisievergunning is wederom door de vereniging beroep aangetekend.

Om een puinbreker te realiseren is naast de milieuvergunning ook een ontheffing van het bestemmingsplan nodig. Mede op aandringen van de vereniging en met veel inzet van verontruste omwonenden heeft de gemeente Zwijndrecht in 2006 besloten een dergelijke ontheffing niet te verlenen.

Activiteiten worden ook in 2007 voortgezet.

Al met al is er behoudens enige testen tot nu toe dus nog geen puinbreker in bedrijf in Heerjansdam.

De ontwikkeling van het natuureducatieve Waalpad in Heerjansdam.

Het Waalpad werd halverwege de vijftiger jaren van de vorige eeuw aangelegd als fietspad tussen het dorp Heerjansdam en het zwembad. De schaatsbaan was toen nog gewoon weidegrond waar koeien graasden.

Foto uit 1958
Op de voorgrond het pas aangelegde fietspad (het latere Waalpad), met op de achtergrond de Molenweg en opgespoten land t.b.v. de aanleg van het rangeerterrein Kijhoek.

Later ontstond uit de wei de huidige schaatsbaan. Het pad is 350 meter lang en loopt vanuit het dorp langs het Waaltje via de schaatsbaan en langs het zwembad tot aan het terras van het huidige restaurant. Het Waalpad viel gedeeltelijk onder de verantwoordelijkheid van het recreatieschap Zuid-Holland, het Waterschap en de gemeente Heerjansdam. Waar de grenzen van ieders verantwoordelijkheid liepen was zelfs de betrokken partijen onduidelijk. Mede daardoor werd het slecht onderhouden en kende het uiteindelijk weinig variatie in flora en fauna.

Op initiatief van Arno Hol van de Vereniging Milieubelangen Heerjansdam (VMBH) heeft het Waalpad in 2003 een natuureducatieve bestemming gekregen en werden beheerscontracten afgesloten met het Waterschap en

de gemeente Zwijndrecht. Het recreatieschap had al eerder zijn bevoegdheden overgedragen aan de gemeente Zwijndrecht. In de strijd tegen de steeds meer oprukkende industrialisatie en bebouwing bleef dit unieke stukje natuur daarmee voor Heerjansdam behouden.

Om te beginnen werden er een tiental bloembedjes langs de route aangebracht, met zaaibloemen en bloembollen. Het hele seizoen daarna kon met al gelijk genieten van allerlei soorten bloemen in diverse kleuren en de vogels en insecten die daarop afkwamen. In de loop van de tijd is het aantal zaaibedjes drastisch uitgebreid. Het is de bedoeling dat na de bloei het bloemenzaad in de grond zakt en daar volgend jaar weer een zelfde- of nog meer gevarieerde bloemenpracht vormt.

De langs het Waalpad aangebrachte vogel- en vleermuiskasten blijken na controle gemiddeld voor ruim 40% bezet te zijn met veelal koolmezen. Opmerkelijk was een koolmezennest in een spechtennestkast! De vleermuizenkasten zijn tot nu toe helaas onbemand gebleven.

Sinds november 2005 is het Waalpad op een gedeelte van de schaatsbaan een heuse paddepoel rijker, die in het voorjaar van 2006 al werd bevolkt door kleine padden, kikkers en veel insecten. De uitgegraven grond werd langs de Waaloever gestort en vormt daar sinds begin 2007 de oeverwaluwwand. In de verticale wand daarvan aan de oeverzijde zijn over de gehele breedte een tiental nestgaten uitgegraven en vervolgens volgestopt met rivierzand. Voor de afwerking daarvan is het wachten nu op de oeverwaluwen zelf.

Op een prachtige locatie is een vogelwaarneemscherm aangebracht, van waarachter je uitkijkt over de Waal en je de diverse vogels kunt bewonderen zonder ze te verstoren. Ook kunnen in het voorjaar in de rietkragen weer veel nestelende vogels worden bekeken. En niet te vergeten ....als alles goed gaat, kun je ook kijken naar de aanvliegroute van de oeverwaluwen en hun nesten in de oeverwaluwwand.

Heel bijzonder is ook het paddestoelenveldje haast tegen het terras van het restaurant aan. Op de daar liggende boomstronken krijgen paddenstoelen van alle soorten en kleuren de kans om in alle rust al hun schoonheid te tonen.

Vrijwilligers:

Elke eerste zaterdag van de maand van 10.00-12.00 uur wordt er een natuurklusochtend gehouden met vrijwilligers. Zonder deze vrijwilligers, variërend van 8 tot 80 jaar, wordt het niets met dit soort ontwikkelingen en initiatieven. De huidige vrijwilligers beleven veel plezier aan het klussen, ze houden het Waalpad onkruidvrij en ruimen de rommel op. Verheugend is ook dat na overleg met het bestuur van de Activiteitenvereniging, het clubhuis op deze klusochtenden steeds als uitvalbasis kan worden gebruikt.

De toekomst:

In 2008 worden er natuurwandelingen met natuurgidsen georganiseerd. Er wordt op de achtergrond hard gewerkt aan de realisatie van een 50 meter lang knotwilgenlaantje tussen het Waalpad en de Waaloever. Langs de route worden insectenflatjes of – zuiltjes geplaatst. Ook wordt er nog een rustplek- en/of natuurinstructie hut van wilgenstokken langs het Waalpad

aangebracht en zullen op korte termijn langs de route natuurinformatiebordjes worden geplaatst. De twee schoolbesturen zal worden gevraagd een gedeelte van hun natuuronderwijs op locatie te komen doen.

Sponsors:

Voor dit soort initiatieven en ontwikkelingen blijft ook steeds geld en materieel nodig van donaties, schenkingen en sponsoring. Dat komt niet vanzelf en vergt nog (te)veel energie.

Landelijke Natuurwerkdag 3 november 2007.

Het Waalpad is als project aangemeld en opgenomen in het landelijke overzicht van natuuractiviteiten op die dag van 10.00-14.00 uur (zie www.natuurwerkdag.nl). Start is bij het clubgebouw van de Activiteitenvereniging bij de schaatsbaan. Ook u bent van harte uitgenodigd om hieraan (al dan niet met kinderen) mee te doen of zomaar eens te komen kijken langs het Waalpad.

Namens de vrijwilligers en de VMBH;

Arno G. Hol (projectleider Waalpad)

Waar laten we onze batterijen?

De VMBH is in overleg met de scholen Mocht het plan (een batterijenopvangpunt voor beide scholen gezamenlijk) na diverse overleggen binnen de schoolbesturen en ouderraden en dergelijke niet vlot tot stand komen ziet de vereniging geen andere oplossing dan zonder de scholen verder te gaan en een opvangpunt op te richten dat voor alle Heerjansdammers goed bereikbaar is. Zie www.stibat.nl.

Algemeen, sluiten we ons aan bij de St.N&LZwW?

Met de stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtsewaard, vooral bekend door hun werk en tentoonstellingen in en vanuit het weerpunt aan de munnikensteeg te Zwijndrecht, zijn we overeengekomen dat we in eerste instantie zullen meedraaien als een afzonderlijke werkgroep zoals dat past in de opzet van de organisatievorm van de stichting. We hopen in de toekomst tot een uitwisseling van ervaring en kennis te komen. Door het uitnodigen van andere werkgroepen van de stichting kunnen we in Heerjansdam kennismaken met nieuwe activiteiten op het vlak van natuur en milieu. Over de vorm en de te bereiken doelgroep zal inspraak van de leden welkom zijn. Active leden die van een voor hun idee belangrijk onderwerp kunnen als 'kartrekker' aan de slag. Zonder extra kartrekkers kunnen we geen extra taken uitvoeren. We nodigen allen uit om op de ALV eens een praatje te maken of neem vrijblijvend contact op met één van de active leden of info@vmbheerjansdam.nl.

~